

Hành hương xa hương hay tha hương

(Hành hương St Nicolas de Flüe, Sachseln, Thụy sĩ, ngày 9.06.2012)

Bíng bong, bính bong. Tiếng chuông báo thức khiến tôi bật dậy. Nhanh ! Sau những ngày học hành vất vả, hôm nay như được rũ bỏ tất cả để cùng lên đường hành hương với cộng đoàn Việt Nam. Tất tả, vội vàng tắm rửa, ăn sáng, tôi đạp xe ra bến chờ Conforama. Ngoài bãi đỗ, đã có hai xe đến từ Lausanne, trong đó có xe ông Chánh. Thoáng gương mặt ông Chánh cũng như mấy người có chút lo lắng, người tìm chỗ vệ sinh, người tìm mua đồ ăn sáng.

Đúng 7g50 chiếc xe bus của đoàn từ nhà thờ Saint Paul đi tới. Cả thầy đoàn hành hương gồm sáu mươi tư người lớn nhỏ. Tuy ai ai cũng hồ hởi cho chuyến đi, nhưng cũng phảng phất đây đó sự tự lự.

Địa điểm cuộc hành hương hôm nay là nơi sống và nơi ẩn tu của cư sĩ Nicolas de Flüe. Sau đôi lời của vị phụ trách, thầy Sáu mời mọi người cùng cầu kinh để lên đường bình an.

Mở đầu lời cầu nguyện thầy nói : « Khi tỉnh Fribourg nhập với liên bang Thụy Sĩ, thánh Nicolas đã khuyên, anh em hãy sống khoan dung nhân hậu với nhau. Chúng ta cầu nguyện cho chúng ta trong chuyến hành hương này tìm được bình an nơi bản thân và từ đó kiến tạo bình an cho tất cả xung quanh ta ».

Như vậy, bình an như là chủ đề của cuộc hành hương này. Hành hương theo như nguyên nghĩa là trở về với quê hương, trở về với cội nguồn, trở về với những gì là gắn bó thân thiết, nên tất yếu hành hương là trở về với bình an, trở về với lòng mẹ, thì vui rồi, thì bình an rồi, sao lại cần cầu nguyện, sao lại nhìn ai cũng có vẻ tự lự, lo âu.

Với chút thắc mắc, mở cuốn từ điển nho nhỏ thì được hay : hành hương là một hành trình do một người có niềm tin thực hiện về một nơi thờ tự nào đó. Nhưng từ hành hương bắt nguồn từ tiếng latin, peregrinatio có nghĩa là đi về một nơi xa lạ, là sống ở nước ngoài.

Như thế, cuộc hành hương xét về mặt tâm linh là trở về với cội nguồn, trở về với bến bờ bình an, nhưng xét về mặt thể xác thì là một chuyến ra đi khỏi nơi quen thuộc của mình để đến một nơi khác, nơi

mình chưa biết. Đi về một nơi xa lạ, nên chưa biết đi đến ra làm sao, chưa nắm trong lòng tay thì tất nhiên phải lo âu, phải sợ hãi, không biết phải ứng phó làm sao, phải thích hợp như thế nào. Chút tư lự, lằng lờ này tôi cảm nhận thấy đâu đó trong suốt chuyến đi.

Trước hết là trong hành trình đi. Có lẽ trong tâm tình của cuộc hành hương, bác tài xế rất tâm lý đã không chọn quốc lộ mà chọn con đường leo đèo xuống dốc để mọi người cùng thưởng ngoạn cảnh hùng vĩ của núi rừng Thụy Sĩ, cảnh thơ mộng của những mặt hồ, sự bình an của làng quê. Ôi ! Đẹp quá ! Thật là tuyệt tác của thiên nhiên ! Đây đó có người rạng rỡ thốt lên. Nhưng bên cạnh đó cũng không ít người say xe, mặt mày rầu rĩ, chẳng muốn đi, chẳng muốn ngắm, chỉ muốn xuống hoặc muốn bác tài xế nhanh ra khỏi những chặng đường quanh co.

Rồi trong nhà thờ, trung tâm của cuộc hành hương, khi mọi người đã yên vị, không còn say xe, không còn nhức đầu chóng mặt, trong sự bình an nhất, thì cũng chính trong bài giảng của ngày Lễ Minh Thánh, vị chủ tế lại cho thấy sự mong manh của kiếp người. Con người bị lệ thuộc vào không gian và thời gian, nên không có gì là vĩnh hằng, không có gì là chắc chắn, chỉ có Thiên Chúa, cội nguồn của Bình an mới phủ lấp được mọi lằng lờ của con người. Thánh Thể, đó mới là quê hương đích thực. Vì lý do đó mà thánh Nicolas đã bỏ gia đình để có được sự bình an đích thực.

Ra khỏi nhà thờ, sau khi đã ăn cùng khấn khởi chung vui ăn pích ních, đoàn hành hương tiếp tục đi thăm nơi vị ẩn sĩ ở trong vòng gần hai mươi năm. Đường xuống nơi này khá dốc, nhìn thấy đoạn đường dốc, một bác đã không dám xuống. Dạn dĩ, tôi khẳng định :

- Bác cứ xuống với cháu mà !

- Bác không xuống đâu ! Mắt mờ, lưng mỏi rồi, bác không xuống được.

- Nhưng thưa bác, đây mới là nơi mọi người hành hương muốn tới mà. Bác xuống đó mới thấy nơi ông Thánh ẩn mình chứ ! Có cháu đi cùng bác mà.

- Không, bác không xuống, bác không đi đâu, bây giờ bác chỉ muốn gần cái xe thôi !

Khi tất cả đoàn hành hương đã tụ tập quanh nhà nguyện Hạ, khởi đầu bài cầu nguyện lại lần nữa thầy Sáu nói : « Hôm nay chúng ta về đây, dưới chân Đức Mẹ có nhiều người trẻ. Những người trẻ lại nhiều tham vọng, nhiều ước mơ, nhưng khởi sự tại nhân, thành sự mới tại Trời. Vậy, chúng ta cùng cầu nguyện xin Đức mẹ cho những gì chúng ta đã khởi sự được thành sự trong Thiên Chúa ». Như vậy, về đến trung tâm của nơi hành hương, vẫn chưa bình an. Bình an vẫn còn nằm đây đó.

Chiều về, khi tới Fribourg, vừa xuống xe, tôi chợt nghe :

Ê cậu em, sao khi đi buồn thiu mà về tươi như hoa vậy !

Có thể câu nói có ẩn ý gì đó, nhưng tôi tự nhủ : Vui chứ, quá vui ấy chứ ! Vừa từ quê hương về mà. Nhưng lại chợt trầm nghĩ, từ quê hương về nghĩa là lại bắt đầu tha hương rồi ! Vừa vui đó, nhưng cũng buồn ngay đó ! Mà ngay tại quê hương, tại nơi hành hương cũng có những nỗi buồn mà !

Vậy thì đâu là quê hương đích thực nhỉ ?

Trong tôi chợt vang lên lời tự sự của thánh Âu Tinh « Lạy Chúa, Ngài đã tạo dựng chúng con hướng về Ngài, tâm hồn chúng con còn mãi xao xuyến bao lâu chưa được yên nghỉ trong Ngài ! »

Bong bong ! Đâu đó tiếng chuông chiều đổ. Cùng trong âm vang đó. Tôi trầm nghĩ : Lạy Chúa, xin cho tất cả những người vừa hành hương hôm nay thấy nơi Chúa mới là nguồn bình an đích thực !

(L.M Jacques Đỗ Huy Nghĩa)